

Jozef Kollár. Aterotrombóza – patofyziológia a epidemiológia

Equilibria: Košice 2016. 523 s. ISBN 978-80-8143-174-6

Vo vydavateľstve Equilibria v Košiciach vyšla v ostatných dňoch pozoruhodná knižná publikácia Aterotrombóza – patofyziológia a epidemiológia, ktorej autorom je doc. MUDr. Jozef Kollár, DrSc., emeritný prednosta Ústavu experimentálnej medicíny LF UPJŠ v Košiciach a hlavný odborný redaktor časopisu Ateroskleróza. Knihu recenzovali prof. MUDr. Peter Galajda, CSc., a doc. MUDr. Peter Gavorník, PhD., mim. prof., mimochodom autor prvej slovenskej monografie Ateroskleróza a iné choroby tepien (Univerzita Komenského, Bratislava 1999).

Kniha je v pevnej väzbe, veľkého formátu s rozmermi 298 × 210 × 35 mm, má hmotnosť 1 514 g. Text je, okrem predslovu, členený na 29 kapitol: 1. História aterotrombogenézy (s. 7–18); 2. Aterotrombogenéza aj optikou z netradičných uhlov pohľadu (s. 19–32); 3. Inflamácia – iniciátor a promótor aterotrombogenézy (s. 33–48); 4. Rizikové faktory aterotrombózy – exodus z chaosu do rizikového labyrintu (s. 49–64); 5. (Bio)markery vulnerabilných plátov a prediktabilita ischemických príhod (s. 65–86); 6. Transkripčné gény zápalu a ich vplyv na aktivitu proinflatórných proteínov (s. 87–107); 7. Proinflatórne cytokíny v aterotrombogenéze (s. 108–128); 8. Včasné markery zápalu artériovej steny (s. 129–140); 9. Monocyty a leukocyty v etiopatogenéze aterotrombózy (s. 141–154); 10. Skavengerové receptory v reverznom transporte cholesterolu (s. 155–170); 11. Gény mutované – príčiny obezity a aterotrombózy (s. 171–187); 12. Cytokíny aterotrombózy a ich receptory (s. 188–201); 13. Celulárne cytokíny a intracelulárne mediátory – progresory aterotrombogenézy (s. 202–211); 14. Vrodený a adaptívny imunitný systém v aterotrombogenéze (s. 212–225); 15. SREBPs, SCAP a INSIG – kontrolóri intracelulárnej syntézy lipidov (s. 226–236); 16. Nukleálne receptory aktivované proliferátormi peroxizómov – regulátory metabolizmu lipidov (s. 237–264); 17. Inzulínom indukované gény v regulácii intracelulárnej syntézy sterolov (s. 265–281); 18. Masné kyseliny – rizikový faktor aterotrombózy (s. 282–295); 19. Masné kyseliny v kauzálnom vzťahu s kardiometabolickým syndrómom a aterotrombózou (s. 296–313); 20. Fibrinogén – proteín akútnej fázy zápalu – rizikový faktor aterotrombózy (s. 314–323); 21. Fibrinogén a trombín – ich impakt na

funkcie a štruktúry endotelu a intimy (s. 324–336); 22. Poruchy fibrinolýzy asociujúce s aterotrombogenézou (s. 337–348); 23. Fibrinogén a trombín – proteíny promotujúce aterotrombogenézu (s. 349–359); 24. Deskriptívna, analytická, experimentálno-intervenčná epidemiológia aterotrombózy (s. 360–388); 25. Dysfunkčný endotel – iniciátor a progresor aterotrombózy (s. 389–415); 26. Metabolizmus HDL v hyperlipémiách a v aterotrombogenéze (s. 416–444); 27. Metabolizmus vulnerabilných plátov (s. 445–464); 28. Variabilita patomorfológie vulnerabilných plátov a klinická odozva (s. 465–481); 29. Hrozí pandémia aterotrombózy a komorbidít? (s. 482–510). V každej kapitole je dostatočný počet obrázkov (celkovo 162) a tabuliek (celkovo 97) v anglickom jazyku, vždy je uvedený súhrn i anglický abstrakt a zoznam literatúry s citáciami do roku 2012. V zozname použitých skratiek autor z úsporných dôvodov uviedol iba najdôležitejšie. Na konci knihy je samostatná kapitola: Gavorník P. Kto je autor knihy (s. 516–517); vybrané časti recenzných posudkov – Gavorník P (s. 518–519); Galajda P (s. 520–521) a doslov autora (s. 523). Register chýba.

Kniha je završením celoživotnej vedecko-výskumnej činnosti skúseného lekára, pedagóga, vedca a organizátora, ktorá prináša syntetický komplexný pohľad a literárny prehľad na zložitú problematiku etiopatogenézy a epidemiológie aterosklerózy a jej hlavných rizikových faktorov. Ide o mimoriadne cennú a užitočnú monografiu o pandemicky sa vyskytujúcej artériovej cievnej chorobe, ktorá je najčastejšou príčinou nielen kardiovaskulárnych chorôb, ale aj cerebrovaskulárnych, končatinovocievnych, renovaskulárnych a iných orgánovaskulárnych chorôb. Kniha je vhodná aj ako postgraduálna učebnica pre všetky experimentálne a klinické lekárske odbory.

prof. MUDr. Andrej Dukát, CSc.

✉ andrej.dukat@sm.unb.sk

II. interná klinika LF UK a UN Bratislava

www.sm.unb.sk

Doručeno do redakce 20. 7. 2016